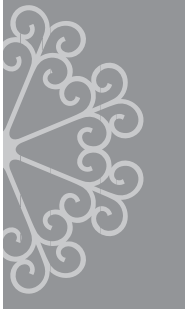

בית מדרש

בשבילי הפרשה

פרשת בהר – בחוקותי תשפ"א

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	7:47
Brooklyn, NY	7:40
Chicago, IL	7:35
Houston, Texas	7:44
Johannesburg, S. Africa	5:15
Lakewood/Deal, NJ	7:39
London, UK	8:18
Los Angeles, CA	7:23
Manchester, UK	8:34
Monsey, NY	7:41
Montreal, Quebec	7:50
Passaic, NJ	7:41
Toronto, Ontario	8:09
Yerushalayim	6:48
Zurich, Switzerland	8:27

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

בהר בחקתי

אין הנביא רשאי להוסיף על התורה

כתוב בפרשה אלה המצוות וכו'. ע' תמורה ט"ז ע"א אמרו לו לשמואל שאל, אמר להם אלה המצוות שאין הנביא רשאי לחדש מעתה. ומבואר דלא זו בלבד שאין רשאי לחדש, אלא אפילו לשאול דבר שנשכח, א"א משום אלה המצוות.

וע' מגילה ב' ע"ב מנצפ"ך צופים אמרום וכו' ומקשה הגמ' והכתוב אלה המצוות שאין הנביא רשאי לחדש מעתה, ומשני שכחום וחזרו ויסדום. והק' הפנ"י דסר תר הגמ' בתמורה. ותני' דמה שאמרו במגילה שכחום וחזרו ויסדום אין זה בנבואה אלא בפלפול, כעין המ' עשה בתמורה שהחזיר עתניאל בן קנז. וכע"ז כתב מהר"ץ חיות בתורת נביאים. אכן ברש"י סוכה מ"ד ע"א העיר מרש"י שם בערבה שאמרו שכחום וחזרו ויסדום ופירש"י עפ"י הדיבור, ודלא כפנ"י הנ"ל.

וליישב דעת רש"י י"ל כמ"ש יד אליהו ח"א מ"ג ד"ה וקשה לי שתי' דדוקא בשלש אלפים הלכות והת"ש ספיקות לא היה אפשר לחזור וליסדם עפ"י נביא דכך ניתנה הלכה מעיקרא שאם ח"ו ישתכח מהם יחזרו בפלפולים כמו עתניאל בן קנז, ואם לא יזכו לזה אין תקנה כי אם לילך אחרי הרוב וכו' אבל מידי דנתנה ונמסרה למשה בכתב כמו מנצפ"ך וכו' לא שייך בזה לומר אלה המצוות דהא א"א בשום אדם להחזירו מתוך פלפולו.

וע' בתוס' בסנה' פ"ט ע"ב הקשו דאליהו נאמן משום שהיה מוחזק ודיבר בשם ה', והקשו מיבמות דמבואר דכיון שהיה צורך שעה למיגדר מילתא יש כח גם לב"ד וא"כ א"צ שיהא מוחזק. ות"י תוס' דבאמת עשה עפ"י דעת עצמו, וא"צ איתחזק אלא להאמין לו שיהיה למיגדר מילתא.

ועוד ת"י תוס' דבאמת עשה עפ"י ה' וכיון דעפ"י הדיבור שרי משום צורך שעה ה"ה שלא עפ"י הדיבור שאין הנביא רשאי לחדש דבר. (ובעיקר המח' בין הקושיא ובין ת"י השני אי שייך כאן הכלל שאין הנביא רשאי לחדש דבר, נראה שנחלקו ביסוד יד אליהו אי שייך הך כלל במקום שא"א לפסוק עפ"י כללי ב"ד, ונמצא דתי' שני לא ס"ל כשר"י יד אליהו ורש"י אלא כדעת הפנ"י, ות"י ראשון ס"ל דבכה"ג לא שייך הך כלל וכמ"ש בשו"ת יד אליהו ב"ד ע"א.)

הערות ותגובות בלשה"ק או באנגלית יתקבלו ברצון במייל bishvillehalacha@themir.org

להם" – גם כאן אין טעם הבריאה לטובתנו, וכאילו אנו יכולים לומר אל תיטיב עמנו ואל תענישנו, אלא העולם נברא לכבוד ה'ית, להיטיב.

לא שייך באמת כלל כל השאלה למה ברא ה'ית את הבריאה, צריכים אנו רק לידע מה הוא הדבר שנברא ומה ההנהגה אחרי שנברא, אבל השאלה על מהות הדבר קודם שנברא זו שאלה שטותית, אתה נברא ולא בורא, אתה וידיעותיך מתחילים מאחר בריאתך, אבל לפני בריאתך אינך בורא ואיך תדע ותשיג, כי 'לו ידעת היית'... זה כאילו תשאל למה נברא האדם לילך ברגליו ולא להיפך כי ילך בראשו למטה ורגליו למעלה. כי כן חוק הבריאה, וכן חוק התורה, חוקה חקקתי וגזירה גזרתי ואינך רשאי להרהר אחרי.

אנו אין לנו אלא רצונו ית', כך גזרה רצונו והיה כן, אין לנו עסק במה שלפנים, אל לנו מעולם לשאול למה רצה כך, אלא שאלתנו תהי' רק מה הוא רצונו ית', מה הוא הדבר שעשה רצונו ית'.

מך המשגיח הגה"צ רבי ירוחם הלוי ליוואזיץ זצוק"ל

בוגר הישיבה האברך החשוב הרב משה בערגמן זצ"ל מאנגליה שלמד בישיבה עד לפני מספר חודשים.

ביום ראשון אחה"צ הגיעו ארצה בני משפחתו של תלמיד הישיבה הבה"ח דב שטיינמן זצ"ל מק' נדה. מפני דוחק הזמן התקיימה הלווייתו בהר המנוחות, כאשר כבר באותו לילה שבו בני המשפחה לשבת שבעה בביתם שבקנדה.

לאחר מכן התקיימה הלווייתו של הבה"ח יוסף יצחק אייזיק קאהן זצ"ל מקליבלנד – ארה"ב, אשר בית המדרש 'בית מנחם' נקרא על שם אביו הר"ר מנחם ז"ל. הלווייתו יצאה מרחבת הישיבה בירושלים בהשתתפות בני המשפחה שהגיעו במיוחד מחו"ל.

בכל ההלוויות השתתפו רבני הישיבה ומאות מתלמידי הישיבה.

כיוון שאין מספידים מת שלא בפניו שלוש יום קודם הרגל, נישאו הספידים רק במהלך הלווייתו ובימים שלאחר מכן התקיימו עצרות חיזוק והתעוררות בבתי המדרש של הישיבה. נאמרו דברי הספד חיזוק והתעוררות על ידי הרבנים הגאונים שליט"א: מורנו הגאון רבי יצחק אזרחי שליט"א, מורנו הגאון רבי בנימין קרלבוך שליט"א, מורנו המשגיח הגאון רבי בנימין פינקל שליט"א, המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, מרן המשגיח הגאון רבי דן סגל שליט"א, הגאון הגדול רבי יעקב הלל שליט"א, הגאון רבי יהודה וגשל שליט"א, הגאון רבי משה אהרן פרידמן שליט"א.

הרבנים הגאונים שליט"א חיזקו ועוררו את הציבור לש מוע את קול ה' בכח המזעזע וקורא לנו להתעורר ולהתחזק בבין אדם לחברו, בעבודת ה' ות' בלימוד התורה הקד'.

והיה רצון שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו, ות' חזנה עינינו בשוב ה' את שיבתציון במהרה בימינו ויבולע המוות לנצח. תנצב"ה.

אם בחקותי תלכו (כו, ג)

בתורת כהנים: אם בחוקותי תלכו – מלמד שהמקום מתאוה שיהא ישראל עמי לין בתורה. וכן הוא אומר 'לו עמי שומע לי ישראל בדרכי ילכו, כמעט אויביהם אכניע ועל צריהם אשיב יד', ואומר (ישעי' מח,יח) 'לו הקשבת למצוותי והיה כנהר שלומך וצדקתך כגלי הים והיה כחול זרעך וצאצאי מעיך כמעותי לא יכרת ולא ישמד שמו מלפני', וכן הוא אומר (דברים ה, כו) 'מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי... למען יטב להם ולבניהם לעולם'.

מפרש התו"כ: לשון 'אם' לא נאמרה כתנאי, שאז המשמעות היא שזה ניתן כבחירה לאדם ויכול לומר אל תיטיב עמנו ואל תענישנו. אלא 'אם' מלשון הלוואי, שהקב"ה מתאוה שיהיו ישראל עמלון בתורה. ביאור הדברים ע"פ הרמח"ל (דע"ת): "כי הקל הוא תכלית הטוב ודאי, וחוק הטוב להיטיב, וזה מה שרצה ה'ית לברוא נבראים כדי שיוכל להיטיב

דברי הותמו

עלה המוות בחלונינו בא בארמנותינו

יחד עם כל בית ישראל הזדעזענו עד דכדוכה של נפש מהאסון הנורא שפקד את כלל ישראל במותם הטראגי של מ"ה ההרר גים באתרא קדישא מירון בליל ל"ג בעומר. מרגע הישמע דבר האסון הקשה בשעת לילה מאוחרת של ליל שישי ועד כניסת השבת ממש, ולאחר מכן מיד עם צאת השבת, עסקו רבני הישיבה, ההנהלה וצוות תלמידים מבני הישיבה בה במתן מענה ובליווי משפחות של הורים ותלמידים אשר נפשם יצא מדאגה לשלום יקיריהם.

יחד עם זאת, עמדה הנהלת הישיבה בקשר רצוף עם המשטרה ועם צוות זיהוי ההרוגים מתוך דאגה לשלומם של כל תלמידי הישיבה וכדי להיות ערוכים למקרה שיידרש לעסוק בכבוד המתים רח"ל.

לאחר שהתברר כי עלה המוות בחלונינו במותם של תלמידי הישיבה זצ"ל, עמדה כל העת הנהלת הישיבה בקשר עם בני משפחות ההרוגים כדי ללוותם ולעזור ככל הניתן בשעה קשה ונוראית זו. ראשי הישיבה, הרבנים, ההנהלה ומאות מתלמידי הישיבה השתתפו בהלוויית ההרוגים קורעות לב של תלמידינו ובוגרינו החשובים והיקרים זצ"ל.

במוצאי השבת נערכה הלווייתו של הבה"ח החתן פנחס מנחם קונולבין זצ"ל מברוקלין - ארה"ב שיצאה מבית הלוויית שומר, דרך ביהמ"ד של חסידות גור להר המנוחות. מיד לאחר מכן נערכה הלווייתו של תלמיד ישיבת מיר מודיעין עילית הבה"ח חיים ראק זצ"ל שיצאה מהישיבה הקד' במודיעין עילית. בשעת לילה מאוחרת נערכה הלווייה נוספת של

דברי הימים

שיחה והדרכה שמסר מרן רה"י רבי נתן צבי פינקל זצ"ל: התחזקות באמונה – מקור העידוד והנחמה

רוחניים. עוד עלינו לדעת, כי מידת האמונה היא חלק ממהות מידת הבטחון, משום שאדם שאינו מאמין בתכלית השלמות שכל הקורה בעולם הוא מידו הגדולה של הקב"ה, אינו יכול להיות סמוך ובטוח שאכן הוא נישא בידי הקב"ה כגמול עלי אמו.

בטחון בה' גם בעבודה הרוחנית

שני בחורים נכנסו אלי ובקשו ממני ללמד על נושא אמונה ובטחון. שאלתי את הרבנית תחי' על דבר זה, והיא אמרה לי ללמד מתוך הספר 'מופת הדור' על המשגיח הגר"י לוינשטיין זצוק"ל - מי לנו גדול מהמשגיח זצוק"ל בעניני אמונה ובטחון, כל מי שהיה מתבונן בו היה מתעורר לידי הכרה חושית במידת 'האמונה והבטחון' - פתחתי את הספר, וכך הוא כותב בתחלת דבריו (פ"א, אות ב):

"הנהגה ניסית קיימת לגבי השגת החכמה והמעלות וכשם שמוכרחים להשתמש במידת הבטחון והאמונה בתקוות הפרנסה וכדומה, כך גם כן בענינים רוחניים, זה ש'הלך חשכים ואין נוגה לו' (ישעיה נ, י) אינו מצליח בלימודו ובתפלתו, 'בטח בשם ה' וישען באלוקיו' (שם), ואזי יצא מהחשכה לאורה וברגע קטן הוא יכול לזכות לגן עדן. הקב"ה משפיע בלי גבול מידו הפתוחה והרחבה".

כלומר, כשם שבעניני פרנסה, מידת הבטחון היא אינה תוספת מעלה בלבד, אלא היא מוכרחת ביותר משום שאל לו לאדם לסבור שבידיו מביא את לחמו. הוא הדין

בא וראה אמונה פשוטה מהי. עובדא הוה בחולה אנוש ששכב על ערש דוי, ונכנס חברו לבקרו. תוך כדי הדברים שאל את החולה אם הוא יודע להשיבו מנין מתפרנס העשיר, שהרי בשלמא עני נושא את עינו בתפילה אל הקב"ה שישלח לו את פרנסתו, אך העשיר שאינו נושא את עינו בתפילה, מהיכן הוא מתפרנס. השיבו החולה, שאכן מעיקר הדין לא היה מגיע לאדם עשיר להתפרנס, אך כיון שהקב"ה הוא מטיב לכולם וכפי שנאמר (תהילים קמה, ט): "טוב ה' לכל, ורחמיו על כל מעשיו", הוא מרחם גם על אדם שאין זה מגיע לו. אכן חולה זה הוא בכלל אלו 'הבוטחים באמת' על ידי אמונתם הפשוטה והמוחשית, שהרי רוב בני אדם מבינים היטב מדוע העשיר אוכל את לחמו בבטחה, ואינם רואים בזה תמיהה כלל. אמנם אלו המרגישים את האמונה הפשוטה והמוחשית יודעים כי העני הוא הבטוח בלחמו, מפני שהוא נושא את עינו לשמים, והקב"ה רואה ומקבל תפלתו, ונותן לו מזונותיו 'מן הדין'! אולם העשיר, בזכות מה יקבל את מזונותיו? רק בזכות מידה הרחמים. 'ורחמיו על כל מעשיו'.

אמונה ובטחון ברוחניות

והנה, מדרך הבריות לסבור כי מידת הבטחון קיימת בנושאים גשמיים בלבד, שכיון שבטוח בהקב"ה בשלמות הוא זוכה לראות במילוי כל צרכיו. אך עלינו לדעת כי אין זה כך, אלא מידה זו קיימת גם בנושאים

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ אשר אני נתן לכם ושבתה הארץ שבת לה'. שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך ואספת את תבואתה. ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה' שדך לא תזרע וכרמך לא תזמור" (כה, ב-ד).

לפני כמה ימים נכנסה אלי אשה צדקת שבעלה נפטר לפני כמה שבועות. בנה למד כאן בישיבתנו במשך כמה שנים, ולעיתים קרובות היא היתה נוהגת להתייעץ עימי בעניינים שונים.

בפעם האחרונה היא שאלה אותי אם כדאי לה לשוב ולהנשא בזיווג שני. לא השבתי לה מיד, אך לבסוף אמרתי לה כי הדבר תלוי בהרגשתה. אך נתתי אל ליבי כי היא חשה בודדה ועצובה ואמרת לי, שבכל פעם שעולים בה תחושות אלו תאמר את פרק קג בספר תהילים, ותקפיד לכיון היטב בפסוק כ' - "ברכו ה' מלאכיו גיבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו", משום שבפסוק זה מבואר שגם בני אדם יכולים להגיע לגבורה עצומה ונפלאה מעין גבורת המלאכים, על ידי שיחיו וירגישו את האמונה והבטחון בצורה מוחשית, ואדם שמתחזק במידות אלו, לעולם לא ירגיש בודד, ולא תהיה לו סיבה להיעצב. ברוך ה', לאחר דברים אלו היא יצאה את ביתי בפנים שמחות.

אנשים באים אלי להתייעץ על כל מיני בעיות, ולכולם אני אומר שקודם לכל, אדם צריך להתחזק במידת האמונה והבטחון. זה הפתרון לכל הבעיות!

"וצוית את ברכתי לכם בשנה השישית, ועשת את התבואה לשלוש השנים". אמנם, הנהגה זו אינה מיוחדת לשנת השמיטה בלבד. נוהגת היא בכל עת ובכל שעה - כאשר אדם משליך את יהבו על הקב"ה ובוטח בבטחון שלם שהוא ימציא לו את כל מחסורו.

כך מצינו בדברי רש"י (שמות טז, לב) בטעם מצות צנצנת המן: "בימי ירמיהו, כשהיה ירמיהו מוכיחם למה אין אתם עוסקים בתורה, והם אומרים נניח מלאכתנו ונעסוק בתורה, מהיכן נתפרנס, הוציא להם צנצנת המן, אמר להם (ירמיהו ב, לא): 'אתם ראו דבר ה', 'שמעו' לא נאמר אלא 'ראו', בזה נתפרנסו אבותיכם, הרבה שלוחין יש לו למקום להכין מזון ליראיו". הרי שהנהגה זו של הקב"ה קיימת לדורי דורות, וכל אדם ואדם הבוטח בקב"ה בבטחון שלם, הקב"ה דואג לכל מחסורו. הנה כאשר אנו שואלים בני אדם על השתדלותם המרובה בפרנסתם, הם משיבים כי ההשתדלות המרובה היא חובת האדם ובלעדיה לא יוכל להתפרנס. אולם על פי המתבאר, אין אמת בדברים אלו, אלא שכל אדם הבוטח בהקב"ה בבטחון שלם ועוסק בתורה, מובטח לו שהקב"ה ימציא לו את כל מחסורו.

כאמור, ניסיון מידת הבטחון אינו עומד לפני האדם בשנת השמיטה בלבד, אלא בכל יום מימי חייו. אך עלינו לדעת כי לכל אחד ואחד ישנן עליות וירידות בחייו, ורק אם ישים את מבטחו בהקב"ה יוכל לעבור את כל חייו בשלווה ובשמחה מבלי ליפול לזרועות היאוש חלילה. אדם עלול ליפול בתהומות את כל קורותיו, וכיון שהדברים נעשים כנגד רצונו הרי הוא בא ליאוש וחוסר אונים. אולם אילו היה זוכר שהקב"ה הוא שמנהיג את העולם, וכל הנעשה בעולם לטובה הוא, היה מרגיש איך הוא נישא בידי הקב"ה כגמול עלי אמו, ורואה רק שלווה ושמחה כל חייו. שיחות הגר"צ

העולה מן הדברים, כי על מנת שאדם יצליח בעבודתו הרוחנית חובה עליו להשריש בקרבו את מידת האמונה והבטחון בקב"ה, ושכל הצלחתו עומדת ותלויה בו. מלבד זאת, חובה עליו לעמול בכל כוחותיו לבטל את המרחק בינו לבין הקב"ה ולהתקרב אליו.

עוד כתב שם (פ"ט, אות מג): "כשבאתי לבקור מארצות הברית, אמר לי בשעת פרידתי, תזכיר לתלמידנו שהציווי (דברים ל, יט): "ובחרת בחיים" הוא ציווי תמידי ללא הרף, כסדר צריך להיות בוחר, וכסדר צריכים לעלות, אי העליה היא האסון הגדול ביותר לאדם". כלומר, חובה על האדם לזכור שכיון שהוא מתעלה ברוחניות עליו להתמיד בזה ולא להרפות, ואף אם עד עתה לא צלחה דרכו מכל מקום עליו לדעת שאסור לו להתייאש והוא יכול להתחיל כל יום מחדש.

עוד כתב שם: "מי שאינו עולה בתמידות, דומה למי שאיחר את הרכבת שנשאר עם המזוודות בתחנה ולא יגיע לעולם לתעודתו. העליה המתמדת ברוחניות היא הרכבת המובילה את האדם למילוי תעודתו בעולמו, וכתב באבן שלמה להגר"א (פ"ד, אות ט) אם אין האדם משתדל לעלות תמיד מעלה מעלה על כרחו ירד מטה מטה. וכו' וכן נאמר (משלי טו, כד): 'אורח חיים למעלה למשכיל למען סור משאול מטה', ופירושו שכדי לסור משאול מטה צריך להיות אורח חיים למעלה, וזה בין במעלות הנפש ובין בתורה".

נמצאנו למדים מדבריו, כי חובה על האדם להתחזק באמונה ובטחון הן בגשמיות והן ברוחניות מתוך שאיפה לעלות מעלה מעלה ללא הפסק, תוך ידיעה שאם הוא לא עולה אזי הוא ירד ח"ו.

בעלי בטחון - סמוכים על שולחן גבוה

אכן, כאשר אדם מגיע לדרגה כה גבוהה במידת הבטחון, משפיע עליו הקב"ה רוב טובה וברכה, כפי שנאמר (שם שם, כא):

בעינינו רוחניים, אדם הסבור שאינו נצרך לסייעתא דשמיא על מנת להצליח בלימודו לא תצלח דרכו, ואף אם ירבה ללמוד ולהתפלל. אלא רק אדם היודע שכל הצלחתו הרוחנית עומדת ותלויה בחסדי הקב"ה, ובוטח בו שיוציאו מחשכה לאורה יזכה לזה, משום שמידת הקב"ה היא רק טוב - להיטיב לישראל ולכל הבריות.

עוד כתב שם: "לא בשמים היא (דברים ל, יב) כל אחד יכול לזכות, אין בזה מהלך טבעי, ההשפעה היא בלתי טבעית. הקטן ביותר יכול לזכות למדרגת אדם גדול, אם יעמול ויקרב עצמו לבורא. 'הרחב פיך ואמלאהו שהקב"ה נותן ונותן (תהילים פא, יא)".

כלומר, למדנו מכתוב זה כי כל אחד יכול לזכות בתורה הקדושה, ואפילו האדם הפשוט ביותר - ללא כסף, כשרונות או ייחוס מפואר. אילו רק ייתן אל ליבו כי הנהגה זו בלתי טבעית היא ויבטח בה, בודאי יזכה לגדלות. ואף שההרגל מחליש את מידת האמונה והבטחון, מכל מקום חובה על האדם להתבונן ולראות שכל הנהגת העולם ביד ה' היא, ואינה טבעית. אמנם, אף שעדיין לא זכינו להגיע לדרגות אלו, מכל מקום חובה עלינו לדעת שאפשר להגיע לדרגות נפלאות אלו.

עוד כתב שם: "לא נפלאות היא ממך ולא רחוקה היא (דברים ל, יא) האדם הוא שיוצר את המרחק בינו לבין קונו ובסכלותו מאבד את הגדולה העומדת קרובה ומוכנה וכו', מכל האמור אנו יכולים להסיק למעשה עד כמה מן הטעות הוא להתרשל ולהתייאש בגלל חוסר הצלחה בלימוד התורה ובתפילה. קיימת הנהגה ניסית בזה וכל אחד אפילו חסר כשרונות יכול לגדול ולעלות בלי סוף, רק שיעמול ויבטל את המרחק שבינו לבין קונו. החכמה מתנת שמים היא וניתנת למי שמכין עצמו לכך. וכך בתפילה ומעלות הנפש כל אחד יכול להצליח ולגדול".

דברי הספד ובכי

ותורה כזה באמת יותר חשוב מתפלה. וכע"ז ברבינו מנוח פ"ו מתפלה ה"ח. וע' ארחות צדיקים שער התורה דמי שמבטל קצת לא נאמר בו ות"ת כנגד כולם.

וקדושים אלו באמת בגדר תורתו אומנתו, ותורה כזה מקיים בו מצות פו"ר, והם הראויים להיות קרבן.

ומצינו בגמרא קדשי קדשים שחיתתן בצפון. והטעם אמרו ויק"ר ב' י' אמרו בכל שעה שקורין המקרא צפונה לפני ה' זוכר עקידת יצחק, שאפרו צפון לפניו. (והמדרש מובא באו"ח א' ח' ובגרא"א ומ"ב שם). ומבואר הטעם בצפון כי מזכיר אפר יצחק צפון לפני ה'. ומצינו ילקוט צ"ט שביום העקידה צוה ה' על קרבן, והיינו כי כל קרבן המשך של מעשה העקידה.

ואם זה בכל קרבן של בהמה, ק"ו קרבן של אדם שבאמת דומה לעקידת יצחק, וק"ו קרבן ששחיתתן בצפון כמעשה יצחק, וק"ו קרבן תמים בלי מום כיצחק, בודאי הוא המשך של עקידת יצחק, ועקידת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכור. ועל קדושים אלו בחר ה' ואמר קח נא את בנך אשר אהבת והעלהו שם לעולה על אחד ההרים אשר אמר אליך. והם המעוררים זכות למעלה, ובזכותם יבא הגאולה.

והנה בעלמא מצינו המת בלא בנים ויש לו אח יש מצות יבום וחליצה לתקן נשמת הנפטר שמת בלא בנים. אכן אמרו בזוהר הקדוש (פ' וישב קפ"ז ע"ב) במי שהשתדל להוליד ולא הוליד שהתורה מגין עליו בעוה"ב ומקבל חלקו וא"צ תיקון. ואמרו שם שלפי עומק הענין, אשתו לא היתה צריכה ליבום, כי נשמתו מתוקן לגמרי ע"י התורה. (ואדרבה, מעיקרא לא בא לעולם להוליד כמ"ש ר"ש אלקבץ הנ"ל). ומה שמתייבמת הוא כי אין אנו יודעים אם היה שלם, ואם היה שלם אינו לריק כי יבום זה מתקן לאיש אחר שמת בלי תורה ובלי אח.

ונמצא נשמות גבוהות האלו לקחם ה' כקרבן כהמשך עקידת יצחק. ומכפרים על הדור כולו.

שנשמותיהן ברקיע העליון סמוך לכסא הכבוד. וע' של"ה כי מזבח חדש בציון תכין, ובתנאי שהצדיק הוא בלי מום. וע' של"ה פ' ויקרא על הקרבת נשמות, ומה שפי' אדם כי יקריב מכס

וע' דרשות ח"ס דגם אהרן הקריב לחנוכת המשכן, והיינו שהקריב ב' בניו לקרבן.

וע' מכתב מאלוהי ח"ב 196 אברהם אמר כי אמרת כי ביצחק, ולא אמר כי חשבתי שאין אצל ה' קרבן של אדם. ופי' כי הטעם שאין אדם קרבן, כי יש לו תפקיד אחר, ואם ה' אומר מפורש שזה התכלית הרי אדרבה יקריבו קרבן. וכל קושייתו של אברהם היה כי אמרת כי ביצחק, והיה לו תפקיד אחר, ועכשיו אומר תפקיד זו.

והנה מצינו שאמר בן עזאי יבמות ס"ג ע"ב ומה אעשה ונפשי חשקה בתורה, וכתב שם גליוני הש"ס שקיים מצות פו"ר במה שלמד תורה. וע' במדבר"ר י"ד ד' כמסמרות נטועים, מה נטיעה זו פרה ורבה, אף דברי תורה פרים ורבים.

והוסיף של"ה פ' כי תצא בהג"ה בשם ר"ש אלקבץ שאמר ונפשי חשקה בתורה, היינו שהוא בא רק לתקן זה, ולכן א"צ להוליד. וכמ"כ בלא הוליד אפשר כי בא לעולם להיות קרבן וכדברי תוס' ומדרש הנ"ל.

ולא כל אחד ראוי להיות קרבן לה'. ורק מי שהוא בלא מום. וע' ח"ס או"ח ר"ח על כבישת יצר וכו' ונותן נפשו לשחיטה כליל לה' וא"צ הפשט וניתוח אלא דבוק נפשו בה'. ועליהם אמרו שנשמותיהן ברקיע העליון סמוך לכסא הכבוד. ותלמידי חכמים אלו שבחר ה' בנשמתם, הם הראויים לקרבן.

והנה מצינו בגמ' מפסיקין ת"ת לתפילה, והקשו מרשב"י וחבריו שלא הפסיקו ואמרו שאני רשב"י שתורתו אומנתו. והק' החפץ חיים ממה נפשך, אם תורה חשוב יותר מתפלה א"כ אמאי אנו מפסיקים ואם תפלה חשוב יותר א"כ אמאי רשב"י לא הפסיק.

ותי' בשמה"ל שער התורה פ"ג בהג"ה דדוקא רשב"י שתורתו אומנתו אינו מפסיק כי תורה כזה הרי כל רגע הוא דרגה אחר של תורה,

בלב שותת דם, הנני לקונן על פטירתם של חשובי תלמידי הישיבה הקדושה, הלא הם האברך החשוב משה ברגמן זצ"ל והבחור החשוב דוב שטיינמץ ז"ל, והבחור החשוב יוסף קאהן ז"ל

וידוע על כל אחד מהם זכרונם לברכה איך עמלו וטרחו בתורה ויראה כל היום, והצליחו מאד בדרגות גבוהות בהבנת התורה ומדות טובות. ואנו משתתפים עם המשפחות באבל וצער ויגון ובכי.

ומלבד ההפסד עבור כל אחד מבני הישיבה הק', הרי גם התורה עצמה מרגשת הפסד תלמידי חכמים. תורה תורה חגרי שק וכו' אבל יחיד עשי לך ומספד תמרורים וכו' מי יקצה בגבעות ומי יסתת בהרים, ומי יפרק הויות ומי יתרץ שברים, מי יפליא נזירות ומי יערוך נדרים, מי ישדד מעמקיך וחתו אכרים, ומי ילחם מלחמתך וישוב לשערים, כלי מלחמה אבדו ונפלו גבורים.

והנה מצינו בסוף מנחות עה"פ לעולם זאת על ישראל, אמר רב גידל אמר רב זה מזבח בנוי ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן. ובתוס' מדרשות חלוקין, יש מי שאומר שנשמותיהן של צדיקים. וכן מצינו מיתת צדיקים מכפר. ונמצא נשמות אלו קרבן. ובפרט במקום כזה הם קרבן ציבור עבור כל ישראל. וכן ראינו בלויה מאות מאלפי ישראל שלא הכירו הנפטר אבל באו ללויה בהרגשה כי קרבן תמים הוא קרבן ציבור.

ובמה שכתבו תוס' שנשמותיהן של צדיקים, ע' סידור הגר"א בשם ס' חכם הרזים, (וכן הוא בילקוט ראובני) דעד שלא חרב בהמ"ק היה מיכאל מקריב בדמותן קרבן ישראל, ואחר החורבן א"ל הקב"ה לא תקריב לי דמות קרבן שור וכשב ועז, כי לא אכנס לירושלים, כי אם נפשות הצדיקים ותינוקות שלא חטאו והם עולים לריח ניחוח.

ונמצא בעקבתא דמשיחא לא יבא משיח עד שיקריבו נשמות צדיקים שלא חטאו. והם עולים לריח ניחוח.

וע' ריקנטי ריש פ' צו שפי' שמקריב הנשמות, היינו כי אמרו בחגיגה י"ב ע"ב

נחפשה דרכנו ונחקורה

דברים שנאמרו בישיבה הקד' בשעת חימום בהישמע דבר האסון

היו סיפורים של שליח מצווה שלא חזר לביתו, וההסבר במה שקרה הוא לא כדי שנבין מדוע הוא מת ואם לא נבין אז חלילה לא נסכים, אלא מה שה' עושה זה הכי טוב, אבל אפשר ללמוד את מה שקרה כמו שלומדים סוגיא, להבין מה זה אומר לגבנו.

יהי חלקי ממתי בדרך מצווה

היה פעם איזה אסון וחשבתי מסברא לומר ע"ז משהו ואח"כ אמרו בשם מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א שזה גמ' מפורשת בשבת: וא"ר יוסי יהא חלקי ממתי בדרך מצווה, (שבת ק"ח ב) ומבאר המהרש"א: לא שייך בזה דשלוחי מצווה אינן נזוקין דהיינו ע"י עסק המצות לא היו נזוקין והכא מיירי בדרך מצווה במת בעת שעסק במצווה ולא ע"י עסק מצווה (מהרש"א שם). כלומר ר' יוסי בר חלפתא חברו של רשב"י ותלמיד ר"ע ביקש יהי חלקי ממתי בדרך מצווה, וודאי המצווה לא מזיקה, אלא ר' יוסי רצה שכשיבוא זמנו למות תהיה המיתה תוכ"ד מצווה.

ומסבירים המפרשים את ביאור תפילתו, כי הרי כשאדם מסתלק מהעולם הוא עובר כמה וכמה שלבים, הגר"א כותב שצריך לעבור במדבר בים וכו', ותראו בראשית חכמה כמה מדרגות שיש בזה, וכתוב שמי שמת בערב שבת אין לו חיבוט הקבר, אנו רואים שיש אופנים שאפשר לחסוך כמה עינויים לנשמה, ואם האדם מת בתוך מצווה, אזי המהלך שלו יהיה יותר קל.

לצאת משגרת החיים

אי אפשר לבטל הכל, וודאי שצריך לשמור את כל השמירות, הרי מצאנו בחז"ל: וא"ר יצחק שלשה דברים מזכירים עונותיו של אדם ואלו הן קיר נטוי (ברכות נה א). וכן בגמ' במה מדליקים יש נידון למה יש מתים צעירים, ואומרת הגמ' שהיות ואחד הלך בגשר עם גוי ולא נזהר על חייו, עי"ש, יש

הסוגיא, אבל הבעיה היא בנו ולא בסוגיא. לטב עביד

יש בלבול בציבור מצד אחד אנחנו יודעים שכ"מ שהקב"ה עושה זה טוב, ומצד שני צריך הרי להיזהר מסכנה, וכן ישנם שאומרים אל תעשה עכשיו שום חשבונות, עכשיו זה זמן לעשות תשובה, מאידך יש כאלה שאומרים שצריך לעשות טיפול מקצועי, הרי אנחנו יודעים שמלבד הקורבנות שנהרגו ה"י יש כמה קורבנות שהם פגועים בגוף ובנפש, אתמול הייתי בלווייה של ילד בכיתה ח' בהר נוף, ניגשו אלי שני אבות לילדים הם אמרו לי - הבן שלי חבר של הילד, לפני יומיים הוא שיחק איתם, ביקשו ממני לדבר אתם, אתם יודעים כמה פגועים יש מסביב, אז יש כאלו שאומרים שצריך טיפול מקצועי, וצריך לדעת שיש בזה גבול מסוים, ישנם אנשים שמחפשים אשם, מי אשם במה שהיה פה.

הנה בגמ' מובא ששלוחי מצווה אינם ניזקים (פסחים ח ב), ויש דעה לא בהליכתם ולא בחזרתם, (ועי"ש בגמ' שהיכן ששכיח הזיקא שאני, אבל מהיכן נדע מה זה שכיח היזק), והנה אם אדם רואה שליח מצווה שניזוק עליו לחשוב ולהתבונן שיש כאן תביעה, ומלבד זאת גם מותר לו לחפש פשט במה שקרה לשליח מצווה הזה, הרי את השאלה הזאת שואל האור החיים על יוסף הצדיק, איך הוא ניזוק הרי יעקב אבינו שלח אותו, והוא היה שליח מצווה, והאור החיים הק' וודאי לא שאל כטרוניה אלא בשביל להבין, ומסביר האור החיים שיעקב אבינו שלח את יוסף לשכם, ויוסף המשיך ללכת גם אחרי שכם, ויש עוד פרוש שבסוף יוסף היה מלך במצרים ואם אנחנו נסתכל על מכלול הדברים נראה שזה לא היה נזק, אלא ישועה.

וכן יש לדעת שלפעמים אדם ניזוק תוכ"ד שליחות מצווה וקיבל שבר וכד' אבל יתכן שאם הוא לא היה עסוק במצווה הוא היה ניזוק בדבר חמור יותר, ורק בגלל שהתעסק במצווה הוא ניצל.

המצב זועק, לא צריך הרבה הקדמות, אני לא רוצה להגיד עכשיו עצות, אלא ללמוד עם הציבור יחד את הסוגיא.

יש מושג ללמוד סוגיא, תוס' מביאים וא"ת, לכאורה מה המקום לשאול וא"ת הרי כך כתוב ומה יש לשאול, אלא מה הפשט מתי מותר ומתי אסור לשאול, והענין הוא שאם אתה שואל שאלה מה הקב"ה רוצה ממני, מה עלי לעשות או שאתה רוצה להבין סוגיא זה בסדר, אבל חלילה אם אחד שואל שאלה שהוא לא מבין והוא בא בטרוניה, ה' ישמור, זה כבר נורא ואיום, כשאדם מקבל בתמימות מה שהקב"ה עושה אז אפשר להבין גם את הסוגיא מה מונח כאן מה רוצים מאיתנו אבל זה רק אחרי שמקבלים בלי הרהור את מה שהקב"ה עושה.

אז עכשיו נדבר כמו שלומדים סוגיא כדי להבין מה קרה.

יש כאלו שאומרים שלא צריך להבין כלום, יש הנהגה מאת הקב"ה וזה מה שצריך לקבל בלי להבין, אבל אם אדם רוצה ללמוד הנהגה מה להתחזק ממה שקרה לכאורה יש מקום ללמוד ולהבין, רבי נחמן ליבוביץ שליט"א סיפר לי, שכשהם ישבו שבעה על אביו שלא היה זקן, גאון הדור רבי משה פיינשטיין זצ"ל הגיע לנחם ואמר להם, הקב"ה לא רצה שתדעו למה, ואתם רוצים לדעת, אבל בסתמא א"א להשוות למצב של טרגדיות, שצריך לדעת מה רוצים מאתנו ולהבין את הסוגיא.

הגאון ר' אברהם חיים פינקוס זצ"ל היה אדם גדול זקן ויושב בישיבה, אביו של הגאון הצדיק המפורסם רבי שמשון זצ"ל, ובאותו לילה שחור שרבי שמשון אשתו ובתו נהרגו, (זה היה ליל בדיקת חמץ מוקדם כמו השנה, וההלוויה הייתה בישיבת תורה אור), הוא הרעיד את הציבור בשעת ההלוויה ואמר, אני לומד סוגיא בגמ' ולפעמים אני לא מבין את הסוגיא, אז מי לא בסדר אני או הסוגיא, וודאי שהסוגיא היא סוגיא רק שאני יש לי בעיה שאני לא מבין, לא תמיד מבינים את

הענין של חיזוק בתפילה וכן להתפלל על כל אותם משפחות שהקב"ה יחוס וירחם עליהם וישלח להם נחמה, ושיהיה להם כח לשרוד את התקופה הקשה הזאת, מרן ראש הישיבה רבי חיים שמואלביץ זצ"ל הגיע פעם לנחם אצל משפחה שהיה להם אסון נורא והוא ישב שם בבכי ואמר להם, אני לא יכול לנחם אותכם אבל המקום ינחם אתכם, רק הקב"ה יכול לנחם את כל אותן משפחות. מרן הרב אלישיב זצ"ל הגיע לנחם במקום שהיו בו כמה אסונות ל"ע, שאלו אותו שם מה צריך לתקן, הרב אלישיב אמר, כל אחד יתקן מה שהוא חושב שצריך לתקן, ומה שברור שאסור לנו לשכוח ולחזור לשגרה, וצריך להתפלל לרשב"ע שיפתח לנו את העיניים שנדע על מה אנחנו צריכים תיקון.

ברוך ה' שיש פה בישיבה עמלי תורה, שוודאי שבשמים מתחשבים בזה, וכל תוספת תפילה ותיקון במה שמרגישים שצריך תיקון זה מועיל, אפשר לשבת עם האשת חיל ולדון יחד מה אפשר לתקן, לא להגיד לה מוסר אלא כמו שדיברנו שמאוד חשוב להגיד פרק תהילים בבית על הצרות של כלל ישראל, ואפשר גם עם הילדים, לא להכביד עליהם אבל לדוגמא בערב שבת להגיד איתם פרק בשביל הצרות של כלל ישראל ולומר להם באו נבקש מהקב"ה שהוא אב הרחמן ורוצה את התפילות שלנו, ולא להפחיד אותם אלא לבקש.

וכך אפשר לעשות חיזוקים כ"א בביתו וודאי שזה מועיל, יש הרבה הצעות שאפשר לתת אבל זה שלב שני השלב הראשון הוא לצאת משגרת החיים, נחפשה דרכנו ונחקרה ונשובה אליך.

לא לשכוח להתפלל בבית שהקב"ה ייתן כח למשפחות לשרוד את הצער הגדול שלהם, לחולים שיתרפאו לאבלים שיתנחמו, ושיהיה לכולם כח לשרוד את המצב, רואים אנשים שעוברים תקופות קשות והם יוצאים מזה עם חיזוק בתחיית המתים ובאמונה.

דברים אלו הם על קצה המזלג, אנחנו מבקשים מהקב"ה קל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא, הראנו ה' חסדיך שנראה את החסדים בגלוי, ושנזכה במהרה לגאולה, וחלילה אם לא שעד הגאולה יהיה יותר רחמים, ושנזכה לעבוד את ה' ולעשות נח"ר בשמחה ובטוב לבב.

נדמיין לעצמנו איך נראית אשה צעירה לפני לידה שבעלה יצא למירון ולא חוזר, א"א לעכל את זה, איך מרגישה הכלה שהחתן שלה כבר לא יחזור, זה לא נתפס, כמה ילדים איבדו את האבא.

צריך לדעת שהקב"ה מלא רחמים, אב הרחמן, ואמנם חובה להיות נושא בעול אבל חלילה לא ליפול לדיכאון או משבר, וכ"ש לא להיכנס לטרוניה כלפי מעלה ח"ו, חלילה לחלילה מלהרהר אחר מידותיו של הקב"ה.

למדנו שמשה רבנו אמר, ה' למה הרעתה לעם הזה, ומשה אמר את זה לטובת כלל ישראל, שלא רצה שירע מצבם, ואנחנו רואים שהקב"ה אמר חבל על דאבדין, איפה האבות שלא הרהרו על מדותי, אבל מצד שני הוא היה רועה ישראל, ואם לא היה אכפת לו מבני ישראל הוא לא היה יכול להיות רועה ישראל, והביטוי שמשה אמר למה הרעתה, זה היה ביטוי דק, וע"ז נגזר עליו שלא יכנס לארץ.

(לשאל למה, זה דבר נורא, אבל מצד שני כתוב למה ה' תעמוד מרחוק, ושם זה על כבוד שמים שלא יתחלל שמו ית', ובזה כן צריך לשאול למה).

יש עוד ענין, שאין לומר מה לי לשאת בעול הרי הקב"ה עושה רק טוב ומה יש לנו להצטער, אחד שאל אותי למה להתפלל על חולים הרי הקב"ה עושה הכל לטובה ולא צריך להתפלל רפאנו וכו' אבל הפשט הוא שהקב"ה רוצה שנתפלל אליו, ושנרגיש את חברנו, תראו איזה עבודה קשה שיש לנו, הקב"ה רוצה שתדע שמה שהוא עושה זה טוב, ואם המצב הוא לא טוב הרי זה בגלל שהעוונות גרמו, צריך לדעת שאם הייתי מתפלל יותר טוב הייתי יכול לחסוך מעצמי.

נסכם, קודם כל להיות לב נאמן וטהור להקב"ה דבר שני עלינו להאשים רק את עצמנו.

מי אני שגידי מה לעשות אבל רק לתת עצה, יש אנשים שבטוחים מה צריך לתקן, כל אחד במה שהוא עוסק הוא אומר שזו הסיבה וזה מה שצריך לתקן, אנחנו לא יודעים בגלל מה קרה מה שקרה, רק גדול בישראל יכול להגיד.

המקום ינחם

מרן רבנו הגר"ח קנייבסקי שליט"א הורה להתחזק בתפילה, ויש בזה שני ענינים, עצם

דברים שצריך לעשות כדי להיזהר מסכנה, ומצד שני א"א להיות מונחים רק בזה, והרי בזה נסכם את כל האירוע הנורא, המפחיד והמזעזע.

קשה לומר לא להתייחס לכל הדברים האלה, אבל לא להישאר במחשבות הללו, היו פה דברים לא שיגרתים בהחלט, אתם וודאי זוכרים שבהלוויה של מרן הרב וואזנר זצ"ל נפטרו שני מלווים והעולם היה מזועזע, המספר הזה הוא מחריד בצורה מבהילה שא"א לתאר, ויש כאן תביעה שמיימת אסור להתפס ולתלות בכמה נקודות ולהרגע, האסון לא נתפס, אבינו שבשמים רוצה שנפשפש במעשנו שנחפש ונתקן את דרכנו.

הגבול הוא דק בין אדם שרוצה לתקן וזה דבר טוב, או אחד שמחפש במה לתלות ולומר מקרה, שעל זה אומר הפסוק אם תלכו עמי קרי והלכתי אף אני עמכם בחמת קרי, והרמב"ם מסביר מה זה קרי, שאדם אומר שמה שקרה זה היה מקרה.

נושא בעול עם חברו

ומלבד החובה לפשפש במעשינו בנוסף עלינו להיות נושאים בעול, אחרי כזאת מכה צריך לחזור בתשובה, וע"י נשיאה בעול והתבוננות במצבם של המשפחות האומללות, היתומים והאלמנות השבורים ורוצצים, זה יביא לתשובה יותר גדולה.

אנחנו צריכים להרגיש את ההרגשה של כל אלו שהיו קרובים למקום האסון והם ראו את כל מה שקרה הרי להם ייקח הרבה זמן עד שהם יחזרו לשגרת החיים, וכל מי שהיה רחוק יותר צריך לשאת בעול ולהרגיש את אותה ההרגשה. בתחילת הלילה שמענו שיש עשרה הרוגים ל"ע, ואח"כ היה יותר ויותר, ויש להיזהר לא להתמקד במספרים, אלא לזכור שכל אחד הוא עולם מלא ומסביב לכל אחד יש את משפחתו, מכריו וחבריו, וממילא כל מספר מוסיף ביוגון הנורא שזה עוד ועוד עולמות.

חובה על כל אחד ואחד להתבונן כמה שהוא יכול, אברכים יכולים לחשוב על אבא ששלח את בנו לא"י והוא לא חוזר, ישנה אמא אחת שהייתה שבורה רצוצה והמומה מכך שלא מצאו את בנה כמה שעות, וגם אחרי שגילו שהילד חי היא לא נרגעה, אומרים לה שהוא חי אבל היא לא נרגעת,

Parashas Behar- Bechukosai

PARSHA PREVIEW

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15

Parashas Behar-Bechukosai

Harav Hagaon Ahron David shlita

Parashas Behar, in which Hashem commands Klal Yisrael to keep Shemittah and not work the land, is the *parashah* of *bitachon*. This is an unbelievable thing: Hashem tells us to live for a year on *bitachon*, and He will help us.

Most of us are not farmers, but the concept of *bitachon* is relevant to every person's life, whether he is learning in kollel, working, or doing anything else. Every person must have *bitachon*! And *bitachon* means trust that Hashem that He will help you in every situation.

Life has many different circumstances, many uncertainties, and many worries, yet a person wants to be happy in life. How can we be happy if we have so many worries each day about what's going to be?

I once heard the following idea from R' Aryeh Finkel zt"l. Regarding the *passuk*: *בְּשֵׁם קְדֹשׁוֹ בְּטַחְנוּ*: *בְּשֵׁם קְדֹשׁוֹ בְּטַחְנוּ*, he says, how can we achieve *בְּשֵׁם קְדֹשׁוֹ בְּטַחְנוּ*? There's only one way: If we trust that Hashem will help us: *בְּשֵׁם קְדֹשׁוֹ בְּטַחְנוּ*.

This is the path to having a good life. We have all sorts of doubts in life: Will I make the bus or not? Will I have money for Shabbos or not? But if we trust in Hashem, He will help us.

Once, the rosh yeshiva R' Leizer Yudel zt"l made a wedding and he wanted to invite a relative of his who lived in Yerushalayim, but he didn't know where the person lived and he had no way of finding out the address. He called his grandson, R' Aryeh, and gave him money for a taxi to go look for the relative and find him somewhere in Yerushalayim. R' Aryeh told me that he went to Moniyot Eisenbach and said, "I have fifty lira, take me

for fifty lira around the city."

Fifty lira was a lot of money, and the taxi driver took R' Aryeh to the farthest part of Yerushalayim that he could get to with that amount of money. R' Aryeh then paid him the fifty lira and got out. He looked around the area and, lo and behold, he found the relative — because he had *bitachon*, and he took the taxi as far as he could travel for fifty lira.

Bitachon Leads to No Fear

This is a wonderful *eitzah* to have a good life. We have worries of *parnassah*, of children, of *shidduchim*, of health issues — we have to trust that Hashem will help us, in every situation, as the *passuk* says: *בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר* *אֲשֶׁר יִבְטַח בָּהּ וְהָיָה ה' מִבְּטָחוֹ*. Similarly, the *Chovos Halevovos* says that having *bitachon* in Hashem causes good things to happen — if you trust in Me, Hashem says, then I'll show you I'm trustworthy.

Trust in Hashem! Daven to Him for all that you need and place your hopes in Him, and you'll see that your life will become much better, calmer, happier. Hashem will help you much more and you'll see that He is with you, and then you won't have to worry so much.

We say in Nishmas every Shabbos: *עַד הַנְּהַ עֲזָרוֹנוֹ רַחֲמֵיךָ וְלֹא עֲזָבוֹנוֹ חֶסְדֵיךָ*: *עַד הַנְּהַ עֲזָרוֹנוֹ רַחֲמֵיךָ וְלֹא עֲזָבוֹנוֹ חֶסְדֵיךָ*. This means that whatever happened until now is all Hashem's *rachamim* and *chesed* — and therefore, we are confident that *אֲלֵקֵינוּ לְנֶצַח*. According to the Gra, this is not a *tefillah*, but rather a statement: Hashem will not leave us, because He was with us all our lives and it was all *rachamim* and *chesed*, not *din* — His *chesed* never leaves, and He will help us.

Every Motza'ei Shabbos, in Havdalah, we say *הגה אל ישועתי אבטח ולא אפחד*. The Name *Kel* connotes *rachamim*, and the *Gra*, in *Mishlei*, explains that because Hashem — *Kel* — is my salvation, I trust in Him and I am not afraid, because it's *rachamim*; if it were *din* I would be afraid. When we say this *passuk* in Havdalah, we are beginning a new week, with new challenges, uncertainties, issues of *parnassah*, and more, and with these words we are conveying that because Hashem has *rachamim*, I won't be afraid. We also say: *אל תירא עבדי יעקב*, expressing that we don't have to be afraid, because Hashem is with us.

I once heard R' Don Segal say, regarding the *passuk*: *בטחו בה' עבדי עד*, *כי בנה' ה' צור עולמים*, that Hashem creates the world with the *Shem* *ה'*, so trust in Him, because He is making the whole world. Don't trust your money, your effort, or your ability — trust in Hashem. This is also a *passuk* that we say every day, after *Ashrei*: *ה' אלהינו ב'שם ה' אלהינו ב'רוב ואלה ב'סוסים ואלהנו ב'שם ה' אלקינו נזכיר* — some people have cars, or planes; some people have power or money; but we have nothing except *Shem Hashem*. They trust in their money, their power, their connections, but ultimately they'll fall — *המה כרעו* — while we're going to rise up and be strong: *והנהנו קמנו ונתעורר*.

The *Chovos Halevavos* teaches that if a person trusts in his own power it's not going to be good. Trust in Hashem! Daven to Hashem all the time: "Hashem help me!"

The Brisker Rav had a kollel that paid every Rosh Chodesh. People offered to give him enough money to support the kollel for two years, but he said, "No, not two years — Rosh Chodesh. I have *bitachon*, I'm getting it on Rosh Chodesh."

Taking it Pashut

The *eitzah* in Behar is an *eitzah* for Shemittah, but it's also an *eitzah* for all of life.

Rav Chaim Shmulevitz used to say the following story every year. The

Alshich held that *bitachon* requires no *hishtadlus*, and when he gave a *drashah* about this in Tzfas, one of the listeners, a simple *baalebos*, went and sold his horse and wagon, with which he used to go out to the mountains to dig out clay to then sell in the city. This man did not know how to learn, so after selling his horse and wagon and sat and said *Tehillim* all day in shul. His wife and children were worried, but at that point he still had money from his earlier sales.

After a year or so their money started running out, and his wife asked him, "What's going to be with us? We have no money!"

"Don't worry," her husband assured her. "The Alshich said."

As time went on, all their money ran out, and they had no food at all. "Abba," his children pleaded, "have *rachmanus* on us!"

"The Alshich said," he replied.

One day, they heard a bang at the door, and they saw that their old horse had returned to them with the wagon — containing a chest of gold. What happened was that the non-Jew who had bought the horse and wagon had gone to dig clay out in the mountains, and had found a chest of gold and placed it in the wagon. When he went back to look for more, he had been killed. The horse had waited a long time, and when his new master did not return he went back to his old master, who became rich.

Upon seeing what had happened to this man, the *talmidim* of the Alshich asked him, "Rebbi, he is an *am haaretz*, and we are *beki'im b'Shas* — so why didn't Hashem give us *parnassah* like He gave him?"

"He took my words simply," the Alshich answered.

That is *bitachon*! No *svaros*, no high *machshavos* — *pashut*.

We have to believe *pashut* that Hashem will help all of us, all of Klal Yisrael, and that He will save us in every situation. Hashem should send us *yeshuos* in *shidduchim*, health, *chinuch*, and *parnassah*.

ישיבת מיר ירושלים

YESHIVAS MIR YERUSHALAYIM

Founded in Mir 1817. In Jerusalem 1944
RABBI E.Y. FINKEL
DEAN

ע"ר 580037638

בסייד נוסדה במיר בשנת תקע"ז. בירושלים בשנת תשי"ד
הרב א.י. פינקל
ראש הישיבה

בס"ד

לכבוד תלמידי וידידי הישיבה שיחיו,

פלגי מים תרד עיני על שבר בת עמי. משפחת מיר עטופה באבלה וביגונה, על יד ה' אשר הייתה בנו. עלה מוות בחלוננו, ובסערה נלקחו מעמנו מחמדי ליבנו, מבני ציון היקרים המסולאים, עמלי תורה בטהרה, עטורים בכתר שם טוב ומפוארים בכל מידה נכונה, שעלו השמימה יחד עם עוד רבים מאחב"י באסון המחריד והנורא בחצר אתרא קדישא דרשב"י. הלומים בצער ושברון לבב, מבכים מרה את השריפה הגדולה אשר שרף ה', ומתפללים לשלום הפצועים לרפואה שלימה וקרובה בתושח"י.

עינינו וליבנו על אהובינו, בני הישיבה היקרים שיחיו, הקרובים אל החלל, אשר לבם נשבר בקרבם מן האסון הנורא. הנהלת הישיבה וכל רבניה עושים לילות כימים כדי שיקבלו את מה שנדרש בשעה קשה זו. ובעזרת אנשי מקצוע המתאימים למצב הזה, נעשות כל הפעולות המתבקשות כדי לחזקם ולאמצם, לתת מרגוע לנפשם, להקל סבלם ולמצוא מזור ורפואה לכאבם.

עינינו נישא השמימה בתפילה וזעקה, אבינו אב הרחמן חזקנו ואמצנו, רפא נא שברנו, ומכל צרה ויגון הצילנו. חוס ורחם והושיע צאן מרעיתך, ואל ימשול בנו קצף כי לך עיננו תלויות.

א.י. פינקל

ראש הישיבה

רח. בית ישראל 3 ת.ד. 5022 ירושלים 9105001 טל. 02-5410999 פקס. 02-5323446 ע"ר 580037638 • 02-5323446 Fax. 02-5410999 Tel. 02-5410999 Jerusalem 9105001 P.O.B 5022 Beth Israel St. 3

וידום אהרן

We know that Yidden have no קושיות
where others have no answers.

We know that every person knows which areas of
Yiddishkeit he must be מתחזק because נפשו

We know that the wounds are still open and fresh;
the pain is sharp and deep.

May הקב"ה send the נחמה שלמה to the grief-stricken
and broken-hearted אלמנות and יתומים, parents and
families; and רפואה שלמה to the injured.

May הקב"ה be מחזק the talmidim who saw
and experienced the trauma of the יד.

May הקב"ה accept our תשובה, תפילה וצדקה
ויאמר לצרותנו די

אבל כבד ירד על הישיבה הק' על חמשה בניה
תלמידים היקרים שנספו באסון המר במירון

הבה"ח החתן פנחס מנחם קנובלוביץ זצ"ל

הבה"ח חיים ראק זצ"ל

האברך הרב משה ברגמן זצ"ל

הבה"ח יוסף יצחק אייזיק קאהן זצ"ל

הבה"ח יששכר דב בעריש שטיינמן זצ"ל

בעל הרחמים יתב' ינחם בנחמה שלמה
את הוריהם ומשפחותיהם הדווים
עם כל אבלי אסון מירון
בתוך שאר אבלי ציון וירושלים